

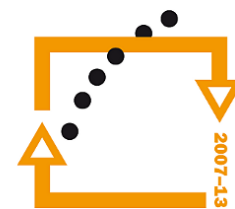

Zdraví a internet

Sexualita, zdraví a internet

Alena Černá
PSY279

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sexualita na internetu

- „internetová sexualita“ nebo také online sexual activities (OSA) – znamená jakýkoli online obsah nebo aktivitu, vztahující se k sexu a sexualitě tak, jak je můžeme pozorovat právě na Internetu
- Zahrnuje to řadu sexuálně zaměřených fenoménů, od pornografie po vzdělávání v oblasti sexu
- Filtrovací systémy – odfiltrují +- 90 % online pornografie, ale spolu s tím i 24 % vzdělávacích stránek
- Informace o sexu hledá na internetu (alespoň občas) většina uživatelů
 - Adolescenti – 40-60 %

Sexualita na internetu

- Ačkoli řada studií to prezentuje opačně, podstatné a zajímavé na internetové sexualitě je nová forma interaktivity a aktivního zapojení stran uživatelů (ne jen konzumace, ale také vytváření – vlastní pornografie, fotky apod.)
- Často zaměření na rizika – je otázka, nakolik je to relevantní, chybí kvalitní studie na výhody

SEM

- Sexuálně explicitní materiály
- Různé definice
 - Fotografie/filmy s jasně odhalenými genitáliemi
 - Fotografie/filmy lidí majících sex
 - Erotické stránky
- Obecně jsou sexuální obsahy na internetu nejčastější formou obsah vůbec

Hlavní oblasti zkoumání dopadu internetu na sexualitu (Döring, 2009)

- **Pornografie na internetu**
- **Sexshopy na internetu**
- **Sexuální služby na internetu**
- **Sexuální vzdělávání na internetu**
- **Sexuální kontakty na internetu**
- **Sexuální subkultury na internetu**

Pornografie

- Explicitní, potenciálně stimulující zobrazení sexuální aktivity ve formě fotografií a sérií fotografií, videoklipů a filmů, komiksů a textů
- Komerční a nekomerční
- Erotica/softcore, hardcore, a různé podoby ilegální pornografie (child – extrémně těžko dohledatelné)
- Animal – oproti tomu dohledatelné snadno, protože je legální v mnoha státech

Pornografie

- „triple A-engine“- anonymity, accesibility, affordability
- Amatérské porno – často reálný sexuální akt (reality porn); často má nabídnout estetickou, ale i tematickou alternativu k mainstreamové produkci (různé tělesné tvary a proporce) – *alternative porn*

Využívání pornografie

- Norsko, 18-49 let:
 - Časopisy: 96 % mužů, 73 % žen
 - Videofilmy: 96 % m, 76 % ž
 - Obsah internetu: 63 % m, 14 % ž
 - Polovina v posledních 12 měsících
- Wallmyr a Welin (2006) – švédská studie 15-25letí: většina viděla pornografii, ale 46 % žen a 23 % mužů tuto zkušenost popisuje jako „ponižující“
- Ženy online: jen 2 % z uživatelů placených porno stránek

Využívání pornografie

- Dospělí používající online pornografii jsou častěji muži, mladší, homo/bisexuální, sexuálně aktivní, nevěřící, svobodní a s vyšším vzděláním
 - 40 % homosexuálních a bisexuálních žen používá online pornografii x 12 % heterosexuálních

Negativní dopady pornografie?

- ??

Negativní dopady pornografie

- Pohled na ženy jako sexuální objekty, sexistický přístup; ovlivňuje postavení žen, zneužívání
- Představuje nereálná tělesná schémata a sexuální výkony, což může vést k nerealistickým očekáváním a frustraci
- Morální aspekty – propaguje sexuální svobodu, nezodpovědnost – ohrožení morálních hodnot společnosti (manželství, rodina, monogamie, ochrana)
- Riziko závislosti
- Viktimizace kvůli nelegální pornografii

Sexshopy na internetu

- Možnost nakupovat léky jako Viagra
- Normalizace používání sexuálních pomůcek
- Dostupnost i pro znevýhodněné skupiny nebo ty, kdo by do kamenného shopu nešli
- Diskrétnost, anonymita, výběr
- Hovoří se o pomůckách pro lesbické/bisexuální ženy – otevřená propagace – posilování ženské sexuality

Sexuální služby na internetu

- Interakce mezi klientem a pracovníkem (např. erotické videochaty), reklama na offline sex. služby
- Hovoří se o tom, že internet dnes hraje velkou roli v nucené prostituci
- Na druhou stranu – někteří zastávají názor, že internet dává prostitutkám a prostitutům větší míru nezávislosti, možnost inzerovat, interagovat s ostatními či ověřit identitu klienta

Sexuální vzdělávání

- Většina lidí vyhledává nějaké informace k tématům týkajícím se sexu a sexuality
- Nemoci (stds), různé praktiky a techniky, antikoncepce, normalita sexuálního chování...
- Profesionální sexuální terapie prostřednictvím e-mailu (Hall, 2004)
- Osobní narativní sexuální blogy (ženy – změna pohledu na ženskou sexualitu)

Sexuální kontakty na internetu

- Za účelem kybersexu nebo sexu v reálném světě
- Virtuální sex, netsex, online sexual activities (OSA)
- Různé definice
 - Širší – sledování pornografického obsahu
 - Užší – sexuální online komunikace
- Noonan (1998): sugestivní nebo explicitně erotické vzkazy nebo sexuální fantazie, které si lidé vyměňují prostřednictvím sítě

Sexuální kontakty na internetu

- Ženy preferují KS před ostatními OSA
- Časté lži u kybersexu – věk, barva pleti
 - Změna pohlaví – jen výjimečná (1 % pravidelně)
- Daneback, Cooper, Mansson (2005)
- N = 1835 (658 ž, 800 m – 45 x 55 %), kteří užívají internet pro OSA
- Věk: (18+)
 - ženy: M = 29,7 (SD = 10,3)
 - muži: M = 31,5 (SD = 9,8)
- Kybersex – 30 % m, 34 % ž (rozdíl ns.)

Kybersex

- Věk x pohlaví
 - Muži: s věkem zkušenosti s KS klesá
 - Ženy: zprvu lehký nárůst s věkem, poté pokles
- Nejčastěji – chat, instant messengery
- Homosexuální muži 4x vyšší pravděpodobnost KS než heterosexuální (malý rozdíl u žen)
- Pravděpodobnější KS u lidí s vyšším počtem sex. partnerů offline za poslední rok
- Pravděpodobnější KS u lidí, kteří tráví více než 3 hod týdně nějakými online sexuálními aktivitami

Výhody kybersexu

- Young (1999) – ACE model
 - Anonymita
 - Convenience – pohodlnost
 - Escape - únik
 - + další faktory – žádné nebezpečí STD, utajení (partner se nemusí dozvědět)
- Často není bráno jako nevěra
- Sexuální uspokojení (pokud chybí offline)
- Poznání – informace o sexualitě, sebeexplorace; vyzkoušení sexu bez závazku
- Možnost být sám sebou – být naprosto otevřený, svobodný, moci přiznat své touhy
- Možnost odreagovat se - od každodenních problémů

Výhody kybersexu

- Interaktivita (na rozdíl od pornografie)
- Možnost kdykoli utéct
- Potenciál najít partnera pro offline sex
- Anonymita – vzrušující prvek
- Snadná dostupnost
- Nepřítomnost závazku
- Větší otevřenost a uvolněnost
- Možnost určovat hranici – kontrola nad tím, co se děje
- Nedůležitost fyzických a osobnostních charakteristik

Pozitivní dopady kybersexu

- Lepší znalosti, sebepoznání
- Sebepřijetí
- Zlepšení prožitku sexu (zpestření)
- Zlepšená komunikace mezi sex. partnery
- Inspirace
- Uvědomění si vlastních potřeb

Rizika KS

- Závislost na KS
- Partner často vnímá pravidelný KS druhého jako podvod – online nevěra – může vést ke krizi ve vztahu
- KS není vždy založen na oboustranném souhlasu – může docházet k online harašení, obtěžování

Rizika hledání offline sex. Kontaktů online

- Možnost nekonečného hledání více a lepších partnerů může vést k závislostnímu nebo kompulzivnímu chování
- Pohodlnost a neviditelnost takového hledání může vést k vyšší míře nevěř a problémů ve vztahu
- Nechtěný kontakt nebo chování – násilí (agresivní chování), znásilnění, zneužití mladistvých
- Možné šíření STD (protože lidé hledající RL sex.partnery na internetu bývají více sex.aktivní, ochotní více riskovat (nepoužívají kondomy) a častěji skutečně mají STD)
- Neplánovaná těhotenství

Dospívající a SEM

- Různé výzkumy: 23 – 71 % adolescentů se setkalo s SEM online
 - Rozdíl mezi záměrným a nezáměrným setkáním se SEM
- Záměrné:
 - Z vývojového hlediska - hledání informací, získávání zkušeností, utváření sexuální identity
 - Naučení se mluvit o sexu, překonat stydlivost

Dospívající a SEM

- Adolescenti používající online pornografii (USA) jsou častěji černoši, starší, z rodin s nižším vzděláním a nižším SES, mají historii zneužívání návykových látek, delikventní chování, depresivní prvky, (Holandsko) méně spokojení s životem, s vyšším zájmem o sex, s převážnou většinou mladších přátel
- Dívky – častěji ty méně zkušené – hledají informace

Záměrné x nezáměrné sledování

- Nezáměrné je (zvláště u mladších dětí) rizikové – nepřiměřený způsob prezentace sexu v nepřiměřeném věkovém období
- Mitchell et al. (2003): 25 % adolescentů v posledním roce nechtěná expozice SEM
 - Záměrné: 25 % chlapců, 5 % dívek

Dopady nechtěné expozice

- Zejména děti – může narušit vnímání sexu a sexuality
- Ovlivnit postoje k sexu – normalizovat některé chování (např. agrese, běžná nezávazná zábava)
- Peter & Valkenburg (2008)
 - Větší sledování SEM vede k vyšší nejistotě v sexualitě (zvláště u dívek)
- Lam a Chan (2007)
 - Sledování SEM spojeno s negativními postoji vůči manželství, rodině a monogamii

Sexuální subkultury/menšiny

- Důležité hlavně pro ty, kdo nežijí ve velkých městech
- I zde komercializace – pomůcky pro gaye aj.
- Homosexuálové, transsexuálové, transgender, rekreační sado-masochismus, fetišismus, asexuálové...
- Na druhé straně – obava z toho, že takové komunity mohou normalizovat nežádoucí sexuální chování a preference – pedofilie, kanibalismus, amputace... ale zase – snadno dostupná terapie, větší možnosti výzkumu těchto skupin

Sexual solicitation

- Zahrnuje nechtěné žádosti mluvit o sexu, sdílet informace o sexu nebo zapojit se do sex.aktivit
 - Dospělá osoba x nezletilý
 - Častěji ale vrstevníci
- Četnost se postupně snižuje – dnes nižší než v počátcích internetu

Kybergrooming

- „Jako cyber grooming (child grooming, kybergrooming) se označuje chování uživatelů internetových komunikačních prostředků (chat, ICQ, Skype atd.), kteří **se vydávají za jinou osobu s cílem vylákat nezletilého komunikujícího, sexuálně ho obtěžovat či zneužít.**

Etapy kybergroomingu

- Vzbuzení důvěry, snaha izolovat oběť
- Podplácení dárky
- Vyvolávání emoční závislosti
- Osobní setkání
- Sexuální obtěžování

Literatura

- Döring NM. The Internet's impact on sexuality: a critical review of 15 years of research. *Computers in Human Behavior* 2009;25(5):1089–101.
- Daneback, K., Cooper, A., & Mansson, S.-A. (2005). An Internet Study of Cybersex Participants. *Archives of Sexual Behavior, 34* (3).
- Daneback, K., Mansson, S.-A., & Ross, M.W. (2007). Using the Internet to Find Offline Sex Partners. *CyberPsychology & Behavior, 10* (1).
- Ross, M.W. (2005). Typing, doing, and being: sexuality and the Internet. *The Journal of Sex Research, 42*, 342-352.